

GENÇLERDE SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE MAHREMİYET BİLİNCİ: İMAM HATİP LİSESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Şükran ÇELİK^a
Ömer ÖZDEMİR^b

Makale Bilgisi

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 30.08.2025

Kabul Tarihi: 12.12.2025

Yayın Tarihi: 31.12.2025

Atf

Çelik, Ş. & Özdemir, Ö. (2025). Gençlerde sosyal medya kullanımı ve mahremiyet bilinci: imam hatip lisesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 20, 335-359.
<https://doi.org/10.53112/tudear.1774271>

Etik Beyan: 1. Çalışma için Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Etik Kurulu'nun 02.12.2024 tarih ve E-76244175-050.04-392984 sayılı izni alınmıştır. 2. Bu çalışma, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Doç. Dr. Ömer Özdemir danışmanlığında Şükran Çelik tarafından yürütülmekte olan *İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanım Düzeyi ve Mahremiyet Algıları Arasındaki İlişki* isimli yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

Değerlendirme: Çift taraflı kör hakemlik.

Benzerlik: Yapıldı. intihal.net

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu çalışmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Lisans: CC BY-NC 4.0

Yazar Katkıları: Araştırmanın tasarımı, veri toplanması, veri analizi, makalenin yazımı, tashihi ve geliştirilmesi sorumlu yazar ve ikinci yazar tarafından ortak bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Öz

Teknolojinin gelişimiyle birlikte sosyal medya kullanımı gençler arasında yaygınlaşmış, bu durum bireylerin özel alan algılarını doğrudan etkilemeye başlamıştır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, imam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile mahremiyet bilinci arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Şanlıurfa ilinde öğrenim gören imam hatip lisesi öğrencileri, örneklemi ise bu evreni temsilen 812 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, “Ergenler İçin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” ve “Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği” kullanılmış; veriler SPSS 21.0 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterdiği belirlendikten sonra, analizlerde bağımsız örneklem t-testi, ANOVA ve Pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı düşük, mahremiyet bilinci ise görece yüksek bulunmuştur. Bununla birlikte sosyal medya bağımlılığı arttıkça mahremiyet bilincinin azaldığı; dolayısıyla aralarında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Bulgular cinsiyet, sınıf düzeyi, evde internet erişiminin bulunup bulunmaması ve günlük sosyal medya kullanım süresi değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar ortaya koymaktadır. Erkek öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu, kız öğrencilerin ise mahremiyet bilincinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak; sosyal medya okuryazarlığının artırılması, dijital mahremiyet eğitimlerinin yaygınlaştırılması ve ilgili kurumlar tarafından destekleyici içeriklerin üretilmesi araştırmanın temel önerileri arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din eğitimi, Sosyal medya, Mahremiyet, Gençler, İmam hatip lisesi.

^a Yüksek Lisans Öğrencisi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri ABD, Şanlıurfa/Türkiye **e-mail:** sukr4ncelik@gmail.com **ORCID:** 0009-0006-0221-9067 **RORID:** 057qfs197

^b Doç. Dr., Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi ABD, Şanlıurfa/Türkiye, **e-mail:** omerozdemir@harran.edu.tr **ORCID:** 0000-0002-8147-494X **RORID:** 057qfs197

SOCIAL MEDIA USE AND PRIVACY AWARENESS AMONG ADOLESCENTS: A STUDY ON IMAM HATIP HIGH SCHOOL STUDENTS

Article Information

Article Types: Research Article

Received: 30.08.2025

Accepted: 12.12.2025

Published: 31.12.2025

Citation

Çelik, Ş. & Özdemir, Ö. (2025). Social media use and privacy awareness among adolescents: A study on imam hatip high school students. *Turkish Journal of Religious Education Studies*, 20, 335-359. <https://doi.org/10.53112/tudear.1774271>

Ethical Statement: 1. Permission for this study was obtained from the Ethics Committee of the Harran University Institute of Social Sciences, dated 02.12.2024 and numbered E-76244175-050.04-392984. 2. This study is based on the master's thesis entitled *The Relationship Between Social Media Usage Levels and Privacy Perceptions of Imam Hatip High School Students*, conducted by Şükran Çelik under the supervision of Assoc. Prof. Dr. Ömer Özdemir at the Harran University Institute of Social Sciences.

Review: Double-blind.

Plagiarism: Yes. intihal.net

Conflicts of Interest: The authors have no conflict of interest to declare.

Grant Support: The authors acknowledge that they received no external funding to support this research.

License: CC BY-NC 4.0

Author Contributions: The design of the research, data collection, data analysis, writing, proofreading, and improvement of the article were performed jointly by the corresponding author and the second author.

Abstract

With the rapid development of technology, the use of social media among young people has become widespread, directly affecting their perception of private spaces. Accordingly, the aim of this study is to examine the relationship between social media addiction and privacy awareness among imam hatip high school students. A quantitative research method using a relational survey model was employed. The population of the research consisted of imam hatip high school students studying in Şanlıurfa province, and the sample included 812 students representing this population. The population consisted of imam hatip high school students in Şanlıurfa, and the sample included 812 students representing this population. Data were collected using a personal information form, the "Social Media Addiction Scale for Adolescents", and the "Social Media Privacy Protection Skills Scale for Adolescents", and analyzed using SPSS 21.0. After it was determined that the data were normally distributed, the independent samples t-test, ANOVA, and Pearson correlation analysis were used in the analyses. The results indicated that students generally exhibited low levels of social media addiction and relatively high levels of privacy awareness. Furthermore, as social media addiction increased, privacy awareness decreased, demonstrating a significant negative relationship between these variables. The findings reveal statistically significant differences based on the variables of gender, grade level, the availability of internet access at home, and daily social media usage duration. It was determined that male students have higher levels of social media addiction, whereas female students exhibit higher levels of privacy awareness. Accordingly, enhancing social media literacy, expanding digital privacy education, and producing supportive content by relevant institutions are among the main recommendations of the study.

Keywords: Religious education, Social media, Privacy, Adolescents/Youth, Imam Hatip High School.

^a Master's Student, Harran University, Institute of Social Sciences, Department of Philosophy and Religious Studies, Şanlıurfa/Türkiye.

^b Assoc. Prof. Dr., Harran University, Faculty of Theology, Department of Philosophy and Religious Studies, Religious Education Division, Şanlıurfa/Türkiye.

Giriş

Küreselleşen dünyada değişim ve dönüşüm süreci hız kesmeden devam etmektedir. Bu dönüşümün 21. yüzyıldaki en dikkat çekici yansımalarından biri, internet tabanlı sosyal iletişim ağlarının hayatın hemen her alanına nüfuz etmesidir. Özellikle teknolojik gelişmeler ve dijitalleşmenin ivme kazanmasıyla birlikte sosyal medya, internet temelli iletişim araçları arasında en yaygın ve en çok tercih edilen platform hâline gelmiştir. Sosyal medya, bireylere çeşitli platform seçenekleri ve bu platformlar içerisinde sınırsız özgünlük sağlayarak, kullanıcıların özgün içerikler üretebilecekleri (Akıncı Vural & Bat, 2010, s. 3351), kendilerini rahat ve konforlu hissedebilecekleri ortamlar sunmaktadır (Macit vd., 2018, s. 884). Buna ek olarak, kullanıcılar sosyal medya platformları aracılığıyla fotoğraflarını, günlük yaşantılarını, eğitim durumlarını ve medeni hallerini içeren geniş bir yelpazede bilgi paylaşabilmektedirler. Bu platformlar, bireylerin istediklerini özgür ve sınırsız şekilde paylaşım yapmalarına olanak tanımaktadır (Andreassen, 2015, ss. 178-179; Macit vd., 2018, ss. 883-884).

Dijital çağın hızlı ilerleyişi ve sosyal medya platformlarının günlük yaşamda vazgeçilmez bir yer edinmesi, özellikle genç bireyler üzerinde önemli etkiler oluşturmaktadır. Bu durum, bireylerde sosyal medya bağımlılığının artmasına yol açmaktadır (Aksoy, 2018, s. 861; D'Arienzo vd., 2019, s. 1095). Lise düzeyindeki öğrenciler, kimliklerini geliştirme aşamasında sosyal medyanın sağladığı etkileşim ve bilgi paylaşım imkânlarıyla karşılaşmaktadır (Özdemir & Yıldırım, 2019, ss. 181-182, 189). Literatürde yapılan araştırmalar, özellikle bu yaş grubundaki gençler arasında sosyal medya kullanımının yüksek olduğunu ve sosyal medya bağımlılığının giderek önemli bir sorun haline geldiğini ortaya koymaktadır (Uslu, 2021, ss. 376-377).

Bu çerçevede literatürde, sosyal medyanın bireyler üzerindeki etkilerini farklı boyutlarıyla ele alan çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Söz konusu çalışmalar, mahremiyet ve gizlilik kaygısı (Steinbart vd., 2017, ss. 2-4) sosyal medyanın öğrencilerin akademik başarı düzeyleri (Alkan, 2023, ss. 1122-1129; Özdemir, 2024, ss. 202-210; Tanrıverdi & Sağır, 2014, s. 786), tutum ve davranışları (İnankul, 2018, ss. 90-101; Ulusoy & Bostancı, 2014, ss. 563-564) üzerindeki etkilerine işaret etmektedir. Sosyal medya, aynı zamanda gençlerin dinî yönelimlerini de etkileyen önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır (Özdemir, 2025, s. 116). Ayrıca yapılan çalışmalar, sosyal medya kullanımının bireylerin yalnızca bilişsel ve davranışsal yönlerini değil, duyuşsal boyutlarını da önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, çevrimiçi sosyal ağ kullanıcılarının kişisel bilgi gizliliğine ilişkin kaygı ve hassasiyet düzeylerinin arttığı; buna bağlı olarak gizlilik farkındalığının güçlendirilmesi ve mobil cihazlar için daha işlevsel gizlilik ayarlarının geliştirilmesi gerektiği belirtilmektedir (Aldhafferi vd., 2013, ss. 1-14).

Bu çerçevede, sosyal medyanın bireyin benlik, kimlik ve mahremiyet algıları üzerindeki etkisini ele alan çalışmalar da dikkat çekmektedir. Taşdelen'in *Kültür Endüstrisi*

Bağlamında 'Benlik-Kimlik-Mahremiyet' İlişkisi: Instagram Örneği adlı yüksek lisans tez çalışması, kültür endüstrisi ve yeni medya bağlamında bireylerin Instagram platformundaki kimlik, benlik ve mahremiyet algılarının nasıl şekillendiğini ele almaktadır. Sözü edilen çalışmada vurgulandığı üzere, kültür endüstrisi bireyleri pasifleştirerek sosyal medya aracılığıyla kişilikleri üzerinde baskı oluşturmakta ve bu durum insanların kendi kimliklerini sergileme çabalarıyla bir gerilim oluşturmaktadır (Taşdelen, 2023, ss. 69, 80-82). Bu bağlamda, söz konusu platformlar hem bireylerin kimliklerini inşa edebilecekleri bir alan sunmakta hem de bu kimliklerin sürekli olarak sergilenmesine zemin hazırlamaktadır (Andreassen, 2015, ss. 175-176, 179).

Bu durumla bağlantılı olarak, sosyal medya kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte bireylerin mahremiyet konusundaki kaygılarının arttığı; buna karşın, kişisel verilerin dijital ortamlarda gönüllü olarak paylaşılmaya devam edildiği görülmektedir (Barkuş & Koç, 2019, s. 36). Bu tespiti destekleyen bir diğer çalışmada, Zengin ve arkadaşları, katılımcıların paylaşılan bilgilerin olumsuz sonuçlar doğurabileceğinin ve mahremiyet ihlallerine yol açabileceğinin farkında olmalarına rağmen sosyal medya paylaşımlarını sürdürdüklerini ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları, bireylerin “dijital mahremiyet” algılarının yeniden sorgulanması gerektiğine işaret etmektedir (Zengin vd., 2015, ss. 120-131). Bu doğrultuda, sosyal medyada mahremiyetin dönüşümü yalnızca kimlik sunumlarıyla sınırlı kalmamakta; bireylerin özel bilgilerini isteyerek paylaşımlarını ve gündelik hayatta yaşadıkları rahatsızlıkları çevrimiçi kimlikler aracılığıyla gizleme eğilimlerini de beraberinde getirmektedir (Bekiroğlu & Hülür, 2016, ss. 150-156; Yüksel, 2003, s. 185).

Mahremiyet algısının farklı örneklemeler üzerinden incelendiği çalışmalar da bulunmaktadır. Kaplan'ın (2017) *Üniversite Öğrencisi Sosyal Medya Kullanıcılarının Mahremiyet Algısı* adlı yüksek lisans tez çalışması, üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımı ve mahremiyet algısı üzerine bir araştırmayı içermektedir. Söz konusu çalışmada, mahremiyet kavramı, tarihsel ve kültürel bağlamda ele alınmakta, sosyal medya araçlarının bu kavram üzerindeki etkileri incelenmektedir. Mahremiyetin dinî değerler bağlamında ele alındığı çalışmalar ise konunun farklı bir boyutuna işaret etmektedir. Yavşan'ın *Sosyal Medya Paylaşımlarında Mahremiyet Bilinci ve Dindarlık* adlı yüksek lisans tez çalışması, sosyal medyanın bireylerin mahremiyet bilinci ile dinî değerleri üzerindeki etkilerini incelemektedir. Araştırma bulgularına göre, eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte mahremiyet algısının arttığı, sosyal medyada geçirilen sürenin artmasının ise mahremiyet kaygılarını zamanla azalttığını belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, mahremiyet ihlali endişesinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarıyla yakından ilişkili olduğu tespit edilmiştir (Kesikbaş Yavşan, 2023, ss. 115-120). Ayrıca sosyal medya kullanımını farklı bağlamlarda ele alan çalışmalar da bulunmaktadır (Andreassen, 2014; Vannucci vd., 2017; Sığın, 2019; Demir, 2019; İnce & Yılmaz, 2020; Uslu, 2021; Borak & Beki, 2021; Arıcı, 2024). Söz konusu çalışmalar, sosyal medya kullanımına ilişkin farklı eğilimlerin, algıların ve tutumların anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Ancak literatür incelendiğinde, imam hatip lisesi öğrencileri özelinde sosyal medya kullanımı ile mahremiyet algısı arasındaki ilişkiyi doğrudan ele alan bir çalışmaya rastlanmadığı görülmektedir. Bu nedenle, imam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanımları ile mahremiyet algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın temel problemi, “İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ile mahremiyet algıları arasında ilişki var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur.

Bu temel problemten hareketle araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ve mahremiyet algıları nasıldır?
2. İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ve mahremiyet algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ve mahremiyet algıları sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ve mahremiyet algıları evde internet bulunma düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ve mahremiyet algıları günlük sosyal medya kullanım sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ile mahremiyet algıları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamayan bu çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel araştırma modeli tercih edilmiştir. İlişkisel araştırma modeli, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi sistematik olarak analiz etmeye ve değişkenler arasındaki etkileşimleri ölçmeye olanak sağlayan bir yaklaşımdır (Karadeniz vd., 2020, s. 25). Bu çalışmada sosyal medya bağımlılığı yordayıcı değişken, mahremiyet algısı ise yordanan değişken olarak kabul edilmiştir. Ayrıca cinsiyet, sınıf düzeyi, evde internet erişimi ve günlük kullanım süresi çalışmada gruplandırıcı değişkenler olarak dikkate alınmıştır.

1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Şanlıurfa il merkezinde ve ilçelerinde öğrenim görmekte olan imam hatip lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise bu grubu temsilen farklı imam hatip liselerinden seçilen 812 öğrenci oluşturmaktadır. Örnekleme ilişkin demografik özellikler Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Değişken	Grup	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kız	477	58.7
	Erkek	335	41.3
Sınıf	9	260	32.0
	10	202	24.9
	11	130	16.0
	12	220	27.1
Evinizde internet var mı?	Evet	675	83.1
	Hayır	137	16.9
Günde ortalama kaç saatinizi sosyal medya geçiriyorsunuz?	Hiç kullanmıyorum	172	21.2
	1 saatten az	171	21.1
	1-3 saat	243	29.9
	3-5 saat	130	16.0
	5 saatten fazla	96	11.8

1.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, kişisel bilgi formunun yanı sıra Gelbal Odabaş ve arkadaşları (2021) tarafından geliştirilen “Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği” ile Özgenel ve arkadaşları (2019) tarafından geliştirilen “Ergenler İçin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” kullanılmıştır.

“Ergenler İçin Sosyal Medya Mahremiyetini Koruma Becerileri Ölçeği”, “gizliliği koruma eğilimi”, “özyeterlilik” ve “gizliliği koruma davranışı” şeklinde üç faktörlü bir yapıya sahip olup, orijinal çalışmada Cronbachs’ Alpha değeri 0.90 iken, bu çalışmada elde edilen güvenirlik katsayısı 0.85 şeklindedir. Katılımcılar her bir maddeye 1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: kararsızım, 4: katılıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum şeklindeki seçeneklerden birini işaretleyerek cevap vermektedirler. Söz konusu ölçek 26 olumlu 1 olumsuz maddeden oluşmakta ve ölçekten en yüksek 135, en düşük ise 27 puan alınmaktadır (Gelbal Odabaş vd., 2021, ss. 345-359).

“Ergenler İçin Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” ise tek faktörlü bir yapıya sahip olup 9 maddeden oluşmaktadır. Katılımcılar her bir maddeye 1: hiçbir zaman, 2: nadiren, 3: bazen/ara sıra, 4: çoğunlukla, 5: her zaman seçeneklerinden birini işaretleyerek cevap vermektedirler. Sözü edilen ölçek 9 maddeden oluşmakta ve ölçekten en yüksek 45, en düşük ise 5 puan alınmaktadır. Orijinal çalışmada, 5’li Likert tipinde hazırlanmış olan bu ölçeğin Cronbachs’ Alpha güvenirlik katsayısı 0.90 bulunmuş olup, bu çalışmada ise

Cronbachs' Alpha güvenilirlik katsayısı 0.86 olarak tespit edilmiştir (Özgenel vd., 2019, ss. 629, 635-639).

Hesaplanan güvenilirlik katsayısının 0.70 ve daha üzeri olması güvenilirlik için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2012, s. 171). Buna göre her iki ölçek için elde edilen güvenilirlik katsayısının yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

1.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya başlamadan önce etik kurulu onayı ve gerekli izinler alınmıştır. Bu bağlamda, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Etik Kurulu'nun 02.12.2024 tarih ve E-76244175-050.04-392984 sayılı izni alınmıştır. Etik kurul izni alındıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığı'ndan 21.01.2025 tarihli ve MEB. TT.2025.016960.01 sayılı resmi izni alınmıştır.

Araştırma verileri, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında çevrimiçi (online) yöntemle toplanmıştır. Bu amaçla hazırlanan online anket linki okul idarelerine iletilmiş, ardından öğrencilerle paylaşılması sağlanarak formların öğrenciler tarafından doldurulması gerçekleştirilmiştir.

Veri analizine başlamadan önce, uygulanacak teste karar vermek üzere veri setine ilişkin betimsel istatistikler (N, minimum, maksimum, ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık değerleri) hesaplanmıştır. Bu değerler ölçeklerin dağılımlarına ilişkin genel bir görünüm sunmaktadır. Katılımcıların, sosyal medya bağımlılığı puanlarına ilişkin betimsel istatistiksel veriler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların Sosyal Medya Bağımlılığına İlişkin Betimsel İstatistik Değerleri

	N	Minimum	Maksimum	$\bar{x}$	Standart Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Sosyal Medya Bağımlılığı	812	1.00	5.00	2.17	0.938	0.288	-0.857

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin sosyal medya bağımlılık puanlarının dağılımını gösteren çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1 ve -1 arasında olduğu görülmektedir.

Katılımcıların, mahremiyet algıları puanlarına ilişkin betimsel istatistiksel veriler Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Mahremiyet Algılarına İlişkin Betimsel İstatistik Değerleri

	N	Minimum	Maksimum	$\bar{x}$	Standart Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Mahremiyet Algıları	812	1.58	5.00	3.57	0.632	0.105	-0.649

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin mahremiyet algısı puanlarının dağılımını gösteren çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1 ve -1 aralığında olduğu görülmektedir.

Araştırmada elde edilen nicel verilerin analizi için SPSS 21.0 (Statistical Package for the Social Sciences) yazılımı kullanılmıştır. Gruplar arası karşılaştırmalarda hangi testin kullanılacağına karar verebilmek için verilerin normal dağılıma uygunluğu incelenmiş, bu amaçla çarpıklık ve basıklık katsayıları değerlendirilmiştir (Bursal, 2023, s. 5). Morgan vd. (2004, s. 49) tarafından genel geçer kural çarpıklık katsayısının +1, -1 arası değerleri normal dağılım için ölçüt olarak önerilmektedir. Tabachnick ve Fidell'in (2013) tarafından önerilen sınır değerler doğrultusunda ise çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1.5 ile +1.5 aralığında bulunması, verilerin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, verilerin normal dağılım göstermesi dikkate alınarak parametrik analiz yöntemlerinden t-Testi ve ANOVA testi tercih edilmiştir. ANOVA sonrasında gruplar arasındaki farklılaşmaların belirlenmesi amacıyla yapılan çoklu karşılaştırmalarda, varyansların homojen olmadığı Levene testi sonuçlarıyla belirlendiğinden, eşit olmayan varyans varsayımı altında güvenilir sonuçlar veren Dunnett C çoklu karşılaştırma testi tercih edilmiştir. Uygulanan analizler sonucunda, gruplar arasındaki farklılıklar ve değişkenler arasındaki ilişkiler belirlenmiştir (Can, 2019, s. 154). Değişkenler arası ilişkinin var olup olmadığı da pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı yoluyla tespit edilmiştir.

Araştırmada, verilerin güvenilirliğini ve tutarlılığını sağlamak amacıyla bir tane kontrol sorusuna yer verilmiştir. Bu kontrol sorusu, aynı ifadenin olumsuz biçimiyle tekrar edilerek, katılımcıların tutarsız yanıtlarını tespit etmeye yönelik olarak tasarlanmıştır. İki soruya uyumsuz yanıt veren katılımcıların dikkatsizce cevap verdiği değerlendirilmiş ve bu katılımcıların yanıtları veri setinden çıkarılmıştır. Böylece, analizlerin yalnızca güvenilir verilere dayandırılması hedeflenmiştir.

2. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular, “Öğrencilerde Sosyal Medya Bağımlılığı”, “Öğrencilerde Mahremiyet Algısı” ve “Öğrencilerde Sosyal Medya Bağımlılığı ile Mahremiyet Algısı Arasındaki İlişki” başlıkları altında sunulmuş ve yorumlanmıştır. Veri seti üzerinde yapılan normallik analizleri sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu bulgu doğrultusunda, ölçekler arasındaki ilişkinin incelenmesinde parametrik tekniklerden Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Ayrıca sosyal medya bağımlılığı ve mahremiyet algısının; cinsiyet, sınıf düzeyi, evde internet bulunma durumu ve günlük sosyal medya kullanım süresi gibi demografik değişkenlere göre anlamlı bir biçimde farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü ANOVA analizleri uygulanmıştır.

2.1. Sosyal Medya Bağımlılığına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Sosyal medya bağımlılığına ilişkin istatistiksel analiz sonuçlarının yer aldığı Tablo 2 incelendiğinde ortalama puanın 2.17 olduğu ve “düşük” aralığında ($\bar{X} = 1.81-2.60$) olduğu görülmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin sosyal medya bağımlılığına işaret eden davranışları genel olarak düşük düzeyde ve nadiren sergilediklerini göstermektedir. Elde edilen sonuç,

öğrencilerin sosyal medyayı yoğun biçimde kullanmadıklarını ve bağımlılık düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koymaktadır.

2.1.1. Cinsiyete Göre Sosyal Medya Bağımlılığı t-Testi

Tablo 4. Katılımcıların Sosyal Medya Bağımlılığı Puanlarının Cinsiyete İlişkin t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Kız	477	1.88	.89	-11.23	0.00*
Erkek	335	2.58	.85		

$p < 0.01$ *

Tablo 4'e göre katılımcıların sosyal medya bağımlılık düzeylerinde, cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($t_{(810)} = -11.23$, $p < 0.01$). Söz konusu anlamlı farklılığın kaynağına baktığımızda, erkeklerin ($\bar{X} = 2.58$) kızlara ($\bar{X} = 1.88$) göre daha yüksek düzeyde sosyal medya bağımlılığına sahip olduğu görülmektedir. Buna göre erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre daha yüksek sosyal medya bağımlılık düzeylerine sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 5. Cinsiyete İlişkin Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	t değeri	n (Kız)	n (Erkek)	Cohen's d
t-Testi	-11.23	477	335	0.87 (Büyük düzey)

Tablo 5'te cinsiyet değişkenine göre gerçekleştirilen bağımsız örneklem t-Testi sonucunda, öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Erkek öğrencilerin sosyal medya kullanım puanlarının kız öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir ($t_{(810)} = -11.23$, $p < 0.01$). Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($d = 0.87$), Cohen'in (1988) sınıflandırmasına göre büyük düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. Bu sonuç, cinsiyet değişkeninin sosyal medya kullanım düzeyleri üzerinde güçlü bir etkisi bulunduğunu göstermektedir.

2.1.2. Sınıf Düzeyine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Farkları (ANOVA Analizi)

Tablo 6. Katılımcıların Sınıfa Göre Sosyal Medya Bağımlılığı ANOVA Testi Sonuçları

Sosyal Medya Bağımlılığı	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Genel puan	Gruplararası	39.67	3	13.22	15.85	.000	1<2,
	Gruplarıçi	673.91	808	.834	4	*	1<3,
	Toplam	713.576	811				1<4, 3<4

Sınıf Düzeyi: (1=9. Sınıf; 2=10. Sınıf; 3=11. Sınıf; 4=12. Sınıf)

$p < 0.01$ *

Tablo 6 incelendiğinde, katılımcıların sosyal medya kullanım düzeyi puan ortalamalarının sınıf düzeyine göre anlamlı biçimde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3,808)}=15.854$, $p<0.01$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere yapılan Dunnett C çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, 9. sınıf ($\bar{X}=2.41$) öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyi puanlarının 10. ($\bar{X}=1.98$), 11. ($\bar{X}=1.82$) ve 12. sınıf ($\bar{X}=2.26$) öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 11. sınıf ($\bar{X}=1.82$) öğrencilerinin puanlarının da 12. sınıf ($\bar{X}=2.26$) öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu saptanmıştır.

Bu bulgu, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin sosyal medya bağımlılığı düzeylerinin arttığını göstermektedir. Üst sınıf öğrencilerinin sosyal medya ortamlarında daha aktif olmaları, hem dijital sosyalleşme ihtiyacının artması hem de akademik ve kişisel paylaşımlar için sosyal medyayı daha yoğun kullanmalarıyla açıklanabilir. Dolayısıyla, sosyal medya kullanımındaki artışın gelişimsel ve sosyal ihtiyaçlarla paralel bir biçimde ilerlediği söylenebilir.

Tablo 7. Sınıf Düzeyine İlişkin Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	F değeri	sd ₁	sd ₂	η^2	Etki Düzeyi
ANOVA	15.854	3	808	0.056	Orta düzey

Tablo 7’de sınıf düzeyi değişkenine ilişkin yapılan ANOVA analizi sonucunda elde edilen etki büyüklüğü değeri ($\eta^2=0.056$), Cohen’in (1988) sınıflandırmasına göre orta düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. Bu bulgu, sınıf düzeyinin öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri üzerinde anlamlı ve orta büyüklükte bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

2.1.3. Katılımcıların Evlerinde İnternet Bulunma Durumuna Göre Sosyal Medya Bağımlılığı t-Testi Sonuçları

Tablo 8. Katılımcıların Sosyal Medya Bağımlılığı Puanlarının Evde İnternet Bulunma Durumuna Göre t-Testi Sonuçları

İnternet	N	$\bar{X}$	SS	T	p
Var	675	2.12	.93	-3.135	.002*
Yok	137	2.40	.94		

$p<0.01$ *

Tablo 8 incelendiğinde, katılımcıların sosyal medya bağımlılık düzeylerinin evde internet bulunma durumuna göre anlamlı biçimde farklılaştığı görülmektedir ($t_{(810)}=-3.135$, $p<0.01$). Söz konusu anlamlı farklılığın kaynağına baktığımızda, evinde internet olmayanların ($\bar{X}=2.40$) evinde internet olanlara ($\bar{X}=2.12$) göre daha yüksek düzeyde sosyal medya bağımlılığına sahip olduğu görülmektedir. Buna göre evinde internet olmayan

öğrencilerin, evinde internet olan öğrencilere göre daha yüksek sosyal medya bağımlılık düzeylerine sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 9. Evde İnternet Bulunma Durumuna Göre Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	t Değeri	n (Var)	n (Yok)	Cohen's d
t-Testi	-3.135	675	137	0.29 (Küçük düzey)

Tablo 9'da, evlerinde internet bulunup bulunmamasına göre gerçekleştirilen bağımsız örneklem t-Testi sonucunda, öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Evinde interneti olan öğrencilerin sosyal medya kullanım puanlarının, interneti olmayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir ($t_{(810)}=-3.135$, $p<0.01$). Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($d=0.29$), Cohen'in (1988) sınıflandırmasına göre küçük düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. Bu bulgu, evde internet bulunma durumunun sosyal medya kullanım düzeyleri üzerinde anlamlı ancak sınırlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

2.1.4. Katılımcıların Günlük Sosyal Medya Kullanım Sürelerine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Düzeyleri

Tablo 10. Katılımcıların Sosyal Medya Bağımlılığı Puanlarının Günlük Sosyal Medya Kullanım Sürelerine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Sosyal Medya Bağımlılığı	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Genel puan	Gruplararası	192.33	4	48.08	74.440	.000	1<3,
	Gruplarıçi	221.25	807	0.65			1<4,
	Toplam	713.576	811				1<5,
							2<3,
							2<4,
							2<5,
							3<5,
							4<5
Günlük Kullanım Süresi (1= Hiç; 2= 1 saat altında; 3= 1-3 saat; 4= 3-5 saat; 5= 5 saatten fazla)							

$p<0.01$ *

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcıların günlük ortalama sosyal medya kullanım sürelerine göre sosyal medya bağımlılığı ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir ($F_{(4,807)}=74.440$ $p<0.01$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere yapılan Dunnett C çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, sosyal medyayı 1 saatten az kullanan öğrencilerin ($\bar{X}=1.36$) puanlarının, hiç kullanmayan ($\bar{X}=2.56$), 1–3 saat ($\bar{X}=2.08$), 3–5 saat ($\bar{X}=2.35$) ve 5 saatten fazla ($\bar{X}=2.88$)

süreyle kullanan öğrencilerden anlamlı düzeyde düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, 3–5 saat kullanan öğrencilerin puanlarının 5 saatten fazla kullananlara göre anlamlı düzeyde düşük olduğu görülmüştür. Bu bulgular, günlük sosyal medya kullanım süresi arttıkça öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin de yükseldiğini göstermektedir. Dolayısıyla, sosyal medyayı daha uzun süre kullanan öğrencilerin daha yüksek bağımlılık eğilimine sahip oldukları, sosyal medyayı kısa süre kullanan öğrencilerin ise daha düşük düzeyde bağımlılık gösterdikleri söylenebilir.

Tablo 11. Günlük Sosyal Medya Kullanım Sürelerine İlişkin Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	F değeri	sd ₁	sd ₂	η^2	Etki Düzeyi
ANOVA	74.440	4	807	0.248	Büyük düzey

Tablo 11’de görüldüğü üzere, öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerine ait puanları, günlük sosyal medya kullanım sürelerine göre anlamlı biçimde farklılaşmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda elde edilen ($F_{(4,807)}=74.440$, $p<0.01$ değeri, gruplar arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($\eta^2=0.248$), Cohen’in (1988) sınıflandırmasına göre büyük düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerindeki değişimin yaklaşık %24.8’inin günlük sosyal medya kullanım süresinden kaynaklandığını ortaya koymaktadır.

2.2. Mahremiyet Algılarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Mahremiyet algısına ilişkin istatistiksel analiz sonuçlarının yer aldığı Tablo 3 incelendiğinde ortalama puanın 3.57 olduğu ve “yüksek” aralığında ($\bar{X} = 3.52\text{--}3.61$) olduğu görülmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin genel olarak mahremiyet algısına ilişkin tutum ve davranışlarını sıklıkla sergilediklerini göstermektedir.

2.2.1. Cinsiyete Göre Mahremiyet Algıları t-Testi

Tablo 12. Katılımcıların Mahremiyet Algısı Puanlarının Cinsiyete İlişkin t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Kız	477	3.74	.55	9.603	0.00*
Erkek	335	3.32	.65		

$p<0.01$ *

Tablo 12 incelendiğinde, katılımcıların mahremiyet algısı düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($t_{(810)}=9.603$, $p<0.01$). Bu anlamlı farklılığın kaynağına bakıldığında, kız öğrencilerin ($\bar{X}=3.74$) erkek öğrencilere ($\bar{X}=3.32$) göre daha yüksek mahremiyet algısı düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Dolayısıyla, kız öğrencilerin mahremiyet konularında daha duyarlı ve farkındalık düzeyleri yüksek iken, erkek öğrenciler daha düşük ortalamalara sahiptir.

Tablo 13. Cinsiyete İlişkin Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	t Değeri	n (Kız)	n (Erkek)	Cohen's d
t-Testi	9.603	477	335	0.70 (Orta düzey)

Tablo 13 incelendiğinde, cinsiyet değişkenine göre gerçekleştirilen bağımsız örneklem t-Testi sonucunda, öğrencilerin mahremiyet algısı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t_{(810)}=9.603$, $p<0.01$). Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($d=0.70$), Cohen'in (1988) sınıflandırmasına göre orta ile büyük düzey arasında bir etkiye işaret etmektedir. Bu bulgu, cinsiyetin öğrencilerin mahremiyet algısı üzerinde anlamlı ve güçlü bir etkisi bulunduğunu göstermektedir.

2.2.2. Sınıf Değişkenine Göre Mahremiyet Algıları ANOVA Testi

Tablo 14. Katılımcıların Mahremiyet Puanlarının Sınıf Düzeyine İlişkin ANOVA Sonuçları

Mahremiyet Algısı	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Genel puan	Gruplararası	18.42	3	6.14	16.209	.000*	9<10,
	Gruplarıçi	305.99	808	.379			9<11,
	Toplam	324.401	811				9<12
Sınıf Düzeyi: (1=9. Sınıf; 2=10. Sınıf; 3=11. Sınıf; 4=12. Sınıf)							

$p<0.01$ *

Tablo 14 incelendiğinde, katılımcıların mahremiyet algısı puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($F_{(3,808)}=16.209$, $p<0.01$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere yapılan Dunnett C çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre, 9. sınıf ($\bar{X}=3.35$) öğrencilerinin mahremiyet algısı puanlarının, 10. ($\bar{X}=3.72$), 11. ($\bar{X}=3.68$) ve 12. sınıf ($\bar{X}=3.59$) öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Bu bulgular, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin mahremiyet algısının arttığını ve üst sınıflar lehine anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Özellikle üst sınıflardaki öğrencilerin sosyal medya ortamlarında daha bilinçli, kontrollü ve seçici davrandıkları; bu nedenle kişisel verilerini koruma ve mahremiyet sınırlarını belirleme konusunda daha duyarlı oldukları söylenebilir. Dolayısıyla, elde edilen sonuçlar eğitim düzeyinin yükselmesiyle birlikte mahremiyet farkındalığının güçlendiğine işaret etmektedir.

Tablo 15. Sınıf Düzeyine İlişkin Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	F değeri	sd ₁	sd ₂	η^2	Etki Düzeyi
ANOVA	16.209	3	808	0.057	Orta düzey

Tablo 15 incelendiğinde, sınıf düzeyine göre gerçekleştirilen ANOVA analizi sonucunda elde edilen etki büyüklüğü değeri ($\eta^2=0.057$), Cohen'in (1988) sınıflandırmasına göre orta düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin mahremiyet algılarındaki değişimin yaklaşık %5.7'sinin sınıf düzeyinden kaynaklandığını göstermektedir. Dolayısıyla sınıf düzeyi, öğrencilerin mahremiyet algısı üzerinde anlamlı ve orta düzeyde bir etkiye sahiptir.

2.2.3. Evde İnternet Bulunma Durumuna Göre Mahremiyet Algıları t-Testi

Tablo 16. Katılımcıların Mahremiyet Algısı Puanlarının Evde İnternet Bulunma Durumuna Göre t-Testi Sonuçları

İnternet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Var	675	3.58	.63	1.304	.192*
Yok	137	3.50	.65		

$p>0.05^*$

Tablo 16 incelendiğinde, katılımcıların mahremiyet algısı puanlarının, evlerinde internet bulunup bulunmamasına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($t_{(810)}=1.304$, $p>0.05$). Bu sonuç, öğrencilerin mahremiyet algısının internet erişimine bağlı olarak değişmediğini göstermektedir. Yani evinde internet bulunan ($\bar{X}=3.58$) ve bulunmayan ($\bar{X}=3.50$) öğrencilerin mahremiyet algısı düzeyleri birbirine oldukça yakındır.

Tablo 17. Evde İnternet Bulunma Durumuna İlişkin Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	t Değeri	n (Var)	n (Yok)	Cohen's d
t-Testi	1.304	675	137	0.12 (Küçük düzey)

Tablo 17'de görüldüğü üzere, evde internet bulunma durumuna göre gerçekleştirilen bağımsız örneklem t-Testi sonucunda öğrencilerin mahremiyet algısı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t_{(810)}=1.304$, $p>0.05$). Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($d=0.12$), Cohen'in (1988) sınıflandırmasına göre küçük düzeyde bir etkiye işaret etmektedir. Bu bulgu, evinde internet bulunma durumunun öğrencilerin mahremiyet algısı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığını ve etkisel düzeyde de oldukça zayıf kaldığını göstermektedir.

2.2.4. Günlük Kullanım Sürelerine Göre Mahremiyet Algıları ANOVA Testi

Tablo 18. Katılımcıların Mahremiyet Algısı Puanlarının Günlük Sosyal Medya Kullanım Sürelerine İlişkin ANOVA Sonuçları

Mahremiyet Algısı	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Genel puan	Gruplararası	80.30	4	20.07	66.36	.000	1<2,
	Gruplarıçi	244.10	807	.302	5	*	1<3,
	Toplam	324.40	811				1<4, 2>4, 2>5
<i>Günlük kullanım süresi (1= Hiç; 2= 1 saat altında; 3= 1-3 saat; 4= 3-5 saat; 5= 5 saatten fazla)</i>							

$p<0.01$ *

Tablo 18 incelendiğinde, katılımcıların mahremiyet algısı puanlarının günlük sosyal medya kullanım sürelerine göre anlamlı biçimde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(4,807)}=66.365$, $p<0.01$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere yapılan Dunnett C çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre; sosyal medyayı hiç kullanmayan öğrencilerin mahremiyet algı puanları ($\bar{X}=3.13$), 1 saatten az ($\bar{X}=3.94$), 1–3 saat ($\bar{X}=3.45$) ve 3–5 saat ($\bar{X}=3.41$) süreyle kullanan öğrencilere göre anlamlı düzeyde daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, sosyal medyayı 1 saatten az süreyle kullanan öğrencilerin mahremiyet algı puanları ($\bar{X}=3.94$), 3–5 saat ($\bar{X}=3.41$) ve 5 saatten fazla ($\bar{X}=3.36$) süreyle kullanan öğrencilere göre anlamlı biçimde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Bu bulgular, günlük sosyal medya kullanım süresi arttıkça öğrencilerin mahremiyet algılarında düşüş eğilimi olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, sosyal medyayı daha kısa süre kullanan öğrencilerin mahremiyet farkındalıklarının daha yüksek olduğu, daha uzun süre kullanan öğrencilerin ise mahremiyet algısında görece azalma yaşadığı söylenebilir.

Tablo 19. Günlük Sosyal Medya Kullanım Sürelerine İlişkin Etki Büyüklüğü Analizi Sonuçları

Test	F değeri	sd ₁	sd ₂	η^2	Etki Düzeyi
ANOVA	66.365	4	807	0.248	Büyük düzey

Tablo 19 incelendiğinde, öğrencilerin mahremiyet algısı puanlarının günlük internet kullanım sürelerine göre anlamlı biçimde farklılaştığı görülmektedir. Tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda elde edilen $F_{(4,807)}= 66.365$, $p<0.01$ değeri, gruplar arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir. Elde edilen etki büyüklüğü değeri ($\eta^2=0.248$), Cohen'in (1988) sınıflandırmasına göre büyük düzeyde bir etkiye karşılık gelmektedir. Bu sonuç, öğrencilerin mahremiyet algılarındaki varyansın yaklaşık %24.8'inin günlük internet kullanım süresinden kaynaklandığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, günlük sosyal medya

kullanım süresinin, öğrencilerin mahremiyet algıları üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

2.3. Katılımcılarda Sosyal Medya Bağımlılığı ile Mahremiyet Algısı Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular ve Yorumlar

Tablo 20. Sosyal Medya Bağımlılığı ile Mahremiyet Algısı Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı

	1	2
1. Sosyal Medya Bağımlılığı	1	-0.469**
2. Mahremiyet Algıları	-0.469**	1

$p < .01^{**}$

Tablo 20 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile mahremiyet algıları arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = -0.469$, $p < .01$). Bu bulgu, öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri arttıkça mahremiyet algılarının azaldığını göstermektedir. Sosyal medyada geçirilen sürenin artması, öğrencilerin dijital gizlilik farkındalığını zayıflatmakta ve özel alan algısının daralmasına yol açmaktadır. Dolayısıyla, sosyal medya kullanım sıklığındaki artışın dijital mahremiyet bilinci üzerinde olumsuz bir etki oluşturduğu söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

İmam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ile mahremiyet algıları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada elde edilen bulgular, imam hatip lisesi öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı düzeylerinin düşük, mahremiyet bilinci düzeylerinin ise görece yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte sosyal medya bağımlılığı arttıkça mahremiyet bilincinin azaldığı ve iki değişken arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, sosyal medyanın gençlerin günlük hayatında merkezi bir yer işgal etmesine rağmen, kullanım yoğunluğu arttıkça mahremiyetle ilgili hassasiyet ve koruma davranışlarının zayıflayabildiğini göstermektedir.

Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda, öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeyleri ile mahremiyet algılarının çeşitli demografik değişkenlere göre anlamlı farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. Bu bulgu, sosyal medya kullanım alışkanlıklarının dijital mahremiyet bilinci üzerinde doğrudan etkili olduğunu ve öğrencilerin dijital ortamlardaki farkındalık düzeylerinin demografik özelliklerle ilişkili biçimde değiştiğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, dijital okuryazarlık ve mahremiyet eğitiminin özellikle erken yaş gruplarında artırılmasının gerekliliğine de işaret etmektedir.

Araştırma bulguları, önceki çalışmalarla büyük ölçüde örtüşmektedir. Örneğin, Kesikbaş Yavşan'ın çalışmasında (2023, s. 116), eğitim seviyesi yükseldikçe mahremiyet algısının da yükseldiği belirtilmiştir. Benzer biçimde, Nahier Aldhafferi ve arkadaşları (2013, ss. 14-15),

sosyal medya kullanıcılarının kişisel bilgilerini koruma farkındalıklarının yetersiz olduğunu ve mobil platformlardaki gizlilik ayarlarının çoğu zaman etkisiz kaldığını vurgulamışlardır. Bu sonuçlar, araştırmamızın bulgularını desteklemektedir.

Gençlerin sosyal medya kullanımına ve mahremiyet algılarına ilişkin elde edilen bulgular, Türkiye’de sosyal medya bağımlılığı ve kullanımı üzerine yapılan çalışmalarda da vurgulanan, sosyal medyanın hem işlevsel bir iletişim aracı hem de aşırı kullanıldığında problemli bir bağımlılık alanı hâline gelebileceği yönündeki değerlendirmelerle örtüşmektedir. Uslu’nun (2021, ss. 374-378) çalışmasında sosyal medya kullanımının günlük işleri engellemesi, ilişkileri olumsuz etkilemesi, huzursuzluk, dikkat dağınıklığı ve kaygı gibi sorunlara yol açması hâlinde bağımlılık düzeyine ulaştığı belirtilmekte; haftalık çevrimiçi sürenin artmasının bağımlılık riskini yükselttiği ifade edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, araştırmada sosyal medya bağımlılığının düşük düzeyde bulunması, öğrencilerin sosyal medyayı görece kontrollü biçimde kullandıklarını göstermekte; ancak bağımlılık puanı yükseldikçe mahremiyet bilincinin azalması, Uslu’nun gençlerde artan ekran süresinin bağımlılık riskini güçlendirdiğine dair bulgusuyla birlikte değerlendirildiğinde, imam hatip gençleri için de benzer bir risk alanına işaret etmektedir.

Araştırmada öğrencilerin mahremiyet bilincinin görece yüksek bulunması, dijitalleşme ve sosyal ağların yaygınlaşmasına rağmen gençlerin mahrem alanlarını koruma yönünde farkındalık geliştirdiğini göstermektedir. Kaplan (2017, ss. 4-20) teknolojik gelişmeler ve şehirleşme ile mahremiyetin sınırlarının daraldığını ve yeni tanımlara ihtiyaç duyduğunu belirtmektedir. Sığın (2019, s. 75) ise sosyal medyanın görünürlük ve paylaşım kültürü üzerinden gençlerin mahremiyet anlayışını dönüştürdüğünü vurgulamaktadır. Alkan (2023, s. 192) sosyal medya kullanıcılarının içerik paylaşımlarının hem sosyal etkileşimi artırdığını hem de mahremiyet sınırlarını belirsizleştirdiğini ifade etmektedir. Bu çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde, mahremiyetin günümüzde kavramsal ve pratik düzeyde önemli bir dönüşüm geçirdiği, ancak bu dönüşümün gençlerde mutlak bir mahremiyet kaybından ziyade daha seçici ve bilinçli bir görünürlük anlayışına işaret ettiği söylenebilir. Araştırmamızda imam hatip lisesi öğrencilerinin yüksek mahremiyet bilinci sergilemeleri ise dinî ve ahlaki referansların bu süreçte koruyucu bir işlev üstlenebildiğini göstermektedir. Bu durum, söz konusu öğrencilerin sosyal medyadaki içeriklere daha eleştirel yaklaşabildiklerini ve mahremiyet konusunda daha seçici davranabildiklerini ortaya koymaktadır.

Şimşek’in (2019, ss. 10-21) çalışmasında lise öğrencilerinin Instagram platformundaki paylaşımlarında mahremiyet kaygılarının görece düşük olduğu, özel yaşamlarına ilişkin bilgileri kamuya açık şekilde paylaşabildikleri belirtilmiştir. Buna karşılık bu araştırmada, mahremiyet bilincinin yüksek bulunması, imam hatip öğrencilerinin aldıkları dinî ve ahlaki eğitimin dijital mahremiyet farkındalığı üzerinde koruyucu bir rol oynadığını düşündürmektedir. Türkiye’de 14–18 yaş grubunda sosyal medya bağımlılığı puanlarının

yüksek olduğu ve kullanım süresi ile bağımlılık arasında pozitif ilişki bulunduğu yönündeki bulgular (Uslu, 2021, ss. 390-391) da mevcut araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir.

Araştırmada sosyal medya bağımlılığı ve mahremiyet bilincinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve günlük kullanım süresi gibi değişkenlere göre anlamlı biçimde farklılaştığı görülmüştür. Erkek öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin daha yüksek, kız öğrencilerin ise mahremiyet bilinçlerinin daha güçlü olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, kız öğrencilerin dijital mahremiyet konusunda daha hassas davrandığını ortaya koyan Kaplan'ın (2017, s. 65) bulgularıyla uyumludur. Bu durum, dijital güvenlik ve mahremiyet eğitimlerinin cinsiyete duyarlı biçimde planlanması gerektiğini göstermektedir.

Sınıf düzeyi açısından, 9. sınıf öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeylerinin en yüksek, mahremiyet algılarının ise en düşük düzeyde olduğu; 10. ve 11. sınıfta farkındalığın arttığı, 12. sınıfta ise kısmi bir düşüş yaşandığı belirlenmiştir. Bu bulgu, özellikle 9. sınıf öğrencilerinin dijital ortamlarda daha deneyimsiz ve savunmasız olduklarını ortaya koymaktadır.

Evde internet bulunma durumunun mahremiyet bilinci üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmaması ise mahremiyet algısının yalnızca teknik erişim imkânlarıyla değil; bireyin değer dünyası, aile yapısı ve kişisel deneyimleriyle şekillendiğini göstermektedir. Bu sonuç, gençlerin mahremiyet algısının çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, sosyal medya kullanımının gençler arasında giderek yaygınlaştığı ve bu araçların tümüyle yasaklanmasının gerçekçi bir yaklaşım olmadığı dikkate alındığında, sosyal medyanın bilinçli, dengeli ve güvenli kullanımına yönelik eğitim ve farkındalık çalışmalarının artırılmasının gerekli olduğu görülmektedir (Özdemir, 2024, s. 212). Bu doğrultuda, gelecek araştırmalarda örneklemin farklı bölge, okul türü ve yaş gruplarını kapsayacak şekilde genişletilmesi ve karma yöntemlerin kullanılması önerilmektedir. Uygulamada ise ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliğiyle, gençlerin gelişim düzeyleri dikkate alınarak mahremiyet bilincini güçlendiren içeriklerin üretilmesi ve gençlerin çevrimdışı sosyal etkileşimlerini destekleyen kültürel-eğitsel faaliyetlerin yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Akinci Vural, Z. B., & Bat, M. (2010). Yeni bir iletişim ortamı olarak sosyal medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine yönelik bir araştırma. *Journal of Yaşar University*, 5(20), 3348-3382.
- Aksoy, M. E. (2018). A qualitative study on the reasons for social media addiction. *European Journal of Educational Research*, 7(4), 861-865.
- Aldhafferi, N., Watson, C., & A.S.M, S. (2013). Personal Information privacy settings of online social networks and their suitability for mobile internet devices. *International Journal of Security, Privacy and Trust Management*, 2(2), 1-17.
- Alkan, F. (2023). *Sosyal medya kullanıcılarının mahremiyet algısı ve kişisel mahremiyetin sosyal ağlarda paylaşımı üzerine bir araştırma* [Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Andreassen, C. S. (2015). Online social network site addiction: a comprehensive review. *Current Addiction Reports*, 2 (2), 175-184. <https://doi.org/10.1007/s40429-015-0056-9>
- Arıcı, H. Y. (2024). Gençlerde sosyal medya bağımlılığına yönelik manevi danışmanlık müessesesi. *Diyanet İlmî Dergi*, 60(1), 377-410.
- Barkuş, F., & Koç, M. (2019). Dijital mahremiyet kavramı ve ilgili çalışmalar üzerine bir derleme. *Bilim Eğitim Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 3(1), 35-44.
- Bekiroğlu, H. A., & Hülür, A. B. (2016). Üniversite öğrencilerinin facebook kullanımı ve dijital şizofreni üzerine bir araştırma. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 6(14), 146-175.
- Borak, N., & Beki, A. (2021). Sosyal medya bağımlılığının lise öğrencilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisi. *Toplumsal Politika Dergisi*, 2(1), 61-76.
- Bursal, M. (2023). *SPSS ile temel veri analizleri* (3. bs). Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (16. Basım). Pegem Akademi.
- Can, A. (2019). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Pegem Akademi Yayınları.
- D'Arienzo, M. C., Boursier, V., & Griffiths, M. D. (2019). Addiction to social media and attachment styles: a systematic literature review. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 17(4), 1094-1118. <https://doi.org/10.1007/s11469-019-00082-5>
- Demir, İ. (2019). *Dinî bilgi edinme kaynağı olarak sosyal medya (İlahiyat fakültesi öğrencileri örneği)* [Doktora Tez]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- G. A., M., N. L., L., G. W., G., & K. C., B. (2004). *SPSS for introductory statistics: use and interpretation* (2nd Edition). Lawrence Erlbaum Associates.

- Gelbal Odabaş, Ö., İlhan, T., & Kiliçer, K. (2021). Ergenler için sosyal medya mahremiyetini koruma becerileri ölçeği'nin geliştirilmesi. *Bağımlılık Dergisi*, 22(4), 341-359. <https://doi.org/10.51982/bagimli.888283>
- İnankul, F. (2018). Sosyal medyanın kişilerarası iletişimdeki rolü. *International Journal of Social Science*, 1 (1), 89-101.
- İnce, M., & Yılmaz, M. (2020). Ergenlik çağındaki çocukların sosyal medya kullanım alışkanlıklarının yalnızlaşmaya etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(2), 1111-1144.
- Kaplan, İ. (2017). *Üniversite öğrencisi sosyal medya kullanıcılarının mahremiyet algısı* [Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Karadeniz, Ş., Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kesikbaş Yavşan, M. (2023). *Sosyal medya paylaşımlarında mahremiyet bilinci ve dindarlık* [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Macit, H. B., Macit, G., & Güngör, O. (2018). A research on social media addiction and dopamine driven feedback. *Journal of Mehmet Akif Ersoy University Economics and Administrative Sciences Faculty*, 5(3), 882-897.
- Özdemir, B., & Yıldırım, G. (2019). The construction of identity and presentation of the self in the digitalizing communication world: a research on communication faculty students. *Electronic Journal of New Media*, 3(3), 178-191.
- Özdemir, Ö. (2024). İmam hatip lisesi öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ile akademik güdülenme ve akademik başarı arasındaki ilişki. *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 24 (1), 188-215.
- Özdemir, Ö. (2025). *Gençlerde din dışı yönelimler ve din eğitimi*. Ensar Neşriyat.
- Özgenel, M., Canpolat, Ö., & Ekşi, H. (2019). Ergenler için sosyal medya bağımlılığı ölçeği (ESMBÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 6, 629-662. <https://doi.org/10.15805/addicta.2019.6.3.0086>
- Sığın, İ. (2019). *Sosyal medya kullanan gençlerin mahremiyet algısının incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Steinbart, P., Keith, M. J., & Babb, J. S. (2017). Measuring privacy concerns and the right to be forgotten. *Proceedings of the 50th Hawaii International Conference on System Sciences*, 4967-4976.
- Şimşek, T. (2019). Sosyal medyada mahremiyetin ifşası "Instagram örneği". *Sosyolojik Düşün*, 4(1), 10-24.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Harlow: Pearson.
- Tanrıverdi, H., & Sağır, S. (2014). Lise öğrencilerinin sosyal ağ kullanım amaçlarının ve sosyal ağları benimseme düzeylerinin öğrenci başarısına etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, 775-822.

- Taşdelen, D. İ. (2023). *Kültür endüstrisi bağlamında “benlik- kimlik- mahremiyet” ilişkisi: Instagram örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Ulusoy, A., & Bostancı, M. (2014). Çocuklarda sosyal medya kullanımı ve ebeveyn rolü. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 28, 559-570.
- Uslu, M. (2021). Türkiye’de sosyal medya bağımlılığı ve kullanımı araştırması. *Turkish Academic Research Review - Türk Akademik Araştırmalar Dergisi [TARR]*, 6(2).
- Vannucci, A., Flannery, K. M., & Ohannessian, C. M. (2017). Social media use and anxiety in emerging adults. *Journal of Affective Disorders*, 207, 163-166.
- Yüksel, M. (2003). Mahremiyet hakkı ve sosyo-tarihsel gelişimi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 58(01). https://doi.org/10.1501/SBFder_0000001619
- Zengin, A., Zengin, G., & Altunbaş, H. (2015). Sosyal medya ve değişen mahremiyet “facebook mahremiyeti (Social media and the changing privacy “Facebook privacy). *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 3(2). <https://doi.org/10.19145/guifd.11157>

Social Media Use and Privacy Awareness Among Adolescents: A Study on Imam Hatip High School Students

Şükran Çelik & Ömer Özdemir

Extended Abstract

With the rapid development of technology, the use of digital devices such as computers, tablets, and smartphones has increased significantly. This situation has accelerated the widespread adoption of social media, particularly among young people. Although social media use initially spread through Facebook, today platforms such as Instagram, Twitter (X), TikTok, Snapchat, YouTube, and WhatsApp are actively used by large audiences. Individuals use these platforms for various purposes, including communicating with family and friends, accessing information, following current events, entertainment, gaming, and sharing personal content. Social media has expanded interaction opportunities from the local to the global level, enabling young people to engage more easily with different cultures. While this process broadens individuals' worldviews, it also brings certain cultural and moral risks.

Although social media offers important opportunities for information sharing, self-confidence development, and socialization, excessive and uncontrolled use has been associated with psychological and physical problems such as depression, sleep disorders, family conflicts, and unhealthy peer relationships. In addition, research has shown that social media use negatively affects individuals' perceptions of privacy. Excessive and uncontrolled use leads not only to social media addiction but also to a weakening of privacy awareness.

Excessive use increases not only the risk of addiction but also the likelihood of privacy violations and exposure to cyberbullying. Students often share personal information without sufficiently considering who may access it or how it may be used, which over time leads to a decline in privacy awareness. In this context, the main problem of the present study is to determine whether there is a significant relationship between social media addiction and privacy awareness among Imam Hatip High School students, and whether this relationship differs according to various demographic variables.

For adolescents, who are at a critical stage of identity development, social media is a tool that directly shapes perceptions of the boundaries between private and public spaces. For

young people, social media is not only a means of communication but also a platform for self-expression, identity exploration, and the development of a sense of belonging. However, the desire to gain popularity in online environments may lead adolescents to share personal information without adequate consideration of privacy, thereby blurring the distinction between private life and the public sphere. This situation makes it necessary to examine the relationship between social media addiction and privacy awareness among young people and to develop applicable solutions.

The primary purpose of this study is to examine the relationship between social media addiction and privacy awareness among Imam Hatip High School students. In line with this general purpose, the study aims to determine students' levels of social media addiction and privacy awareness, and to identify whether these levels differ significantly according to gender, grade level, availability of internet access at home, and daily social media usage duration.

One of the most distinctive aspects of this study is its focus on the relationship between social media addiction and privacy awareness among students attending Imam Hatip High Schools. While most previous studies have focused on university students or general high school populations, Imam Hatip students represent a unique group who are simultaneously influenced by a value-oriented educational environment and intensive digital culture. In Islamic thought, privacy is considered a fundamental principle that protects individual identity, family life, and social relationships. Therefore, understanding Imam Hatip students' social media usage patterns is important for evaluating the interaction between religious values and modern digital culture. Examining students' social media habits and privacy awareness not only contributes to the academic literature but also provides valuable insights for parents, educators, policymakers, and the field of religious education.

In this study, the relationship between social media addiction and privacy awareness among Imam Hatip High School students was examined using a quantitative research design based on the relational survey model. The population of the study consisted of Imam Hatip High School students studying in the province of Şanlıurfa, while the sample included 812 students selected from different schools. Necessary permissions and ethical approvals were obtained prior to data collection. Data were collected using a personal information form, the Social Media Addiction Scale for Adolescents, and the Social Media Privacy Protection Skills Scale for Adolescents (Gelbal Odabaş et al., 2021), and were analyzed using SPSS 21.0. Since the data showed a normal distribution, parametric tests such as the t-test and ANOVA were applied, and relationships between variables were examined using Pearson correlation analysis.

The analysis results indicated that students generally exhibited low levels of social media addiction and relatively high levels of privacy awareness. However, these levels differed

significantly according to gender, grade level, availability of internet access at home, and daily social media usage duration. The findings revealed a significant and negative relationship between social media addiction and privacy awareness; in other words, as the tendency toward addiction increased, perceptions of privacy decreased. This finding demonstrates the direct impact of social media use on adolescents' ability to recognize and protect their personal boundaries. It was found that male students had higher levels of social media addiction, whereas female students exhibited stronger privacy awareness. Ninth-grade students were found to use social media more intensively and to have lower levels of privacy awareness. In general, privacy awareness increased as grade level increased; however, a slight decrease was observed among final-year students, possibly due to exam stress and academic workload. This finding suggests that digital education should not be a one-time intervention but a continuous process adapted to developmental stages.

Another noteworthy finding of the study is that daily social media usage duration is a strong determinant of both addiction and privacy awareness. The large effect size associated with usage duration indicates that the frequency and intensity of digital interaction constitute a critical risk factor. Students who use social media for shorter and more controlled periods exhibit higher levels of digital self-regulation and privacy awareness, whereas long-term and intensive use normalizes excessive sharing, weakens risk perception, and reduces sensitivity toward personal data security. This result suggests that digital well-being policies should focus not only on content regulation but also on developing time-management skills. While sharing photos, videos, and personal narratives increases visibility, it also heightens vulnerability to privacy violations. Over time, exposure to likes, comments, and social validation mechanisms may lead adolescents to prioritize social approval over personal boundaries. This situation reflects the tendency of individuals to continue sharing personal information despite privacy concerns. The strong need for belonging and recognition during adolescence further intensifies this paradox.

Based on the findings, it was concluded that excessive and uncontrolled social media use weakens adolescents' digital privacy awareness and makes it more difficult to protect personal boundaries. Although Imam Hatip High School students exhibit relatively high levels of privacy awareness, this awareness diminishes as usage intensity increases. This result indicates that social media should be addressed not only as a technological tool but also as an educational and ethical issue.

The findings also demonstrate that privacy awareness is a multidimensional construct that includes cognitive knowledge, ethical sensitivity, and behavioral competence. Providing students solely with information about privacy settings or legal regulations is insufficient unless supported by value education and practical skill development. Cooperation among schools, families, and religious institutions is essential to ensure consistent messages

regarding digital responsibility. In this regard, family attitudes play a critical role, as parents' approaches to technology directly influence adolescents' digital habits and self-regulation skills.

From the perspective of religious education, the findings highlight the importance of integrating digital ethics into the curriculum. In Islamic thought, privacy is closely associated with concepts such as modesty, dignity, responsibility, and the protection of family life. Reinterpreting these values within a digital context may help students develop a coherent moral framework for online environments. Addressing digital risks not only from a technical perspective but also through a value-based approach enables students to internalize ethical principles and apply them to contemporary communication practices.

This study makes an original contribution to the literature by focusing on a relatively underexamined sample group and by addressing the interaction between religious values and digital culture. Given that previous studies have largely focused on university students or general high school samples, the findings of this study more clearly demonstrate the determining role of school type and educational philosophy in shaping digital behaviors. In this context, comparative studies conducted in different regions, school types, and cultural settings are expected to make significant contributions to the field.

In this context, significant responsibilities fall on public institutions and non-governmental organizations, particularly the Ministry of National Education, the Ministry of Youth and Sports, and the Presidency of Religious Affairs. Educational policies should prioritize digital literacy and privacy awareness. Schools should organize curricular and extracurricular activities to guide students in managing their privacy on social media, and parental involvement should be strengthened through seminars and training programs. Supporting national policies aimed at combating social media addiction and enhancing privacy awareness is essential for sustainability. Producing digital content that supports students' intellectual and moral development, expanding social media literacy programs, and implementing projects to increase digital privacy awareness constitute the main recommendations of this study.